

NEDERLANDSE KERKGESCHIEDENIS

LEERPLAN

Versie leerplan: 01-09-2014

Versie module: PT15/B/1

Studie: Opleiding Theologie

Vakgroep: Praktische Theologie

Studiepunten: 2 EC | 56 studie-uren

Inhoud

Dit vak geeft aandacht aan de nationale kerkgeschiedenis van de Romeinse tijd tot vandaag. Kennis hiervan is onontbeerlijk om de Nederlandse kerkelijke kaart – die uniek is in de wereld – te kunnen duiden. Hiertoe wordt de kerkgeschiedenis in grote lijnen doorlopen met aandacht voor sleutelfiguren en -gebeurtenissen. Het ontstaan van de diverse denominaties en hun onderlinge verbanden en verschillen wordt besproken.

Naast het rooms-katholicisme en het protestantisme in het algemeen, zal ook de evangelische beweging de aandacht krijgen.

Leerdoelen

Kennisverwerving

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof ben je bekend met de volgende termen, namen, en begrippen en kunt deze kort omschrijven/bespreken:

Merovingiërs, Amandus, Wilfrid, Radbout I, Pepijn de korte, Liudger, Noormannen, Willibrord, Bonifatius, feodale stelsel, Balderik, Kapittels, Kanunniken, begijnen, begarden, Concordaat te Worms (1122), kruistochten, Filips de Goede, Karel de Stoute, Bourgondische tijdvak, Geert Grote, observantisme, Moderne devotie, Johannes Brugman, Humanisme, Reformatie, Gouden eeuw, godsdiensttwisten, Confessio Belgica, Heidelbergse Catechismus, rekkelijken en preciezen, Gomarius en Arminius, Dathenus, vrede van Münster, Nadere Reformatie, mennonieten, Synode van Dordt, remonstranten, contraremonstranten, sacramentariers, Nijkerkse beroerten, Gereformeerd en Hervormd, Réveil, Afscheiding, 'Confessionele Vereeniging', moderne richting, ethische richting, Darby, Vergadering der Gelovigen, kerkherstel, Abraham Kuyper, Gereformeerde kerk(en), Hervormde Kerk, Van Ruler, doleantie, pinkstergemeentes, baptisten, evangelischen, evangelische beweging, oecumene.

Inzicht

Na afronding van dit vak heb je:

- inzicht in de belangrijkste historische en kerkelijke ontwikkelingen die hebben geleid tot de hedendaagse kerkelijke kaart van Nederland;

- inzicht in de recentste kerkelijke ontwikkelingen binnen de PKN, klein-gereformeerde kerken, pinksterkerken, baptisten, e.d. (evangelische beweging) en hun onderlinge betrekkingen;
- inzicht in de belangrijkste verschillen, maar ook overeenkomsten tussen de diverse gezindten;
- inzicht ontwikkeld in het belang van kennis van de historie voor het begrijpen van de situatie van vandaag.

Vaardigheid

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof kun je:

- de Nederlandse kerkgeschiedenis in hoofdlijnen schetsen, met name vanaf de Reformatie tot nu;
- de kerkelijke kaart van Nederland duiden en historisch kaderen;
- de eigen kerkelijke traditie historisch situeren.

Attitude

Gedurende dit vak heb je meer begrip en waardering gekregen voor zowel de eigen als andere kerkelijke gezindten, en ben je bereid vanuit de diversiteit de eenheid in Christus te zoeken.

Toetsing

Schriftelijk of digitaal tentamen over de module en eventueel aanvullende leerstof. Werkstuk over de historische wortels van de eigen kerk(elijke denominatie).

Literatuur

Verplichte literatuur

Module *Nederlandse Kerkgeschiedenis* (90 pags.).

Bakker, Henk. 2007. “‘Allemaal evangelicaal? Perspectieven op de evangelische beweging’”. In: Koert van Bekkum, George Harinck (eds.), *Kerkelijk Nederland van de kaart. Bavinck Lezingen 2007*, 31-51. Barneveld: Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme [1800-heden], Vrije Universiteit en Nederlands Dagblad.

Uit Hoekstra, E.G. en Ipenburg, M.H. 2008. *Handboek Christelijk Nederland: kerken, gemeenten, samenkomsten en vergaderingen*. Kampen: Kok

wordt de volgende capita selecta gelezen:

‘Baptisme’ (pag. 315-318); ‘Broederschap van baptistengemeenten in Nederland’ (lemma 227; pag. 319-320); ‘CAMA Gemeenten Nederland’ (lemma 330; pag. 404-406); ‘Evangelische Beweging’ (pag. 385-394); ‘Evangelisch Werkverband’ (lemma 108; pag. 222-224); ‘Pinksterbeweging’ (pag. 332-338); ‘PKN’ (lemma 107; pag. 217-222); ‘Unie van baptistengemeenten in Neder-

land' (lemma 226; pag. 318-319); 'Verenigde pinkster- en evangeliegemeenten (VPE)' (lemma 255; pag. 340-343); VEG (lemma 322, 323; pag. 394-399) (totaal 47 pags.).

Aanbevolen literatuur

Jong, Otto J. de. 1986 (3^e ed.). *Nederlandse Kerkgeschiedenis*. Nijkerk: Callenbach.

Selderhuis, Herman (red.). 2010 (2^e ed.). *Handboek Nederlandse Kerkgeschiedenis*. Kampen: Kok.

